

Motion till riksdagen

1988/89:Bo237

av Elving Andersson och Stina Gustavsson (båda c)
Samnyttjande av allmänna samlingslokaler

”Hela Sverige ska leva” är mottot för den Svenska Landsbygdskampanjen i vilken folkrörelserna och myndigheterna arbetar med gemensamma krafter för att lägga grunden för framtidens utvecklingsmöjligheter på landsbygden i Sverige.

Över hela landet har studiecirkel och utvecklingsgrupper samlats för att diskutera sin bygd och dess förtjänster och brister och dess framtida möjligheter. I ett brett samarbete mellan olika grupper har nya idéer och ett nytt hopp för landsbygden fötts. Det har tydligt demonstrerats vilken enorm resurs människorna är för möjligheten att föra en offensiv regionalpolitik.

En bra samlingslokal är ofta en förutsättning för att större grupper ska kunna samlas och därmed en förutsättning för delaktighet i samhällsutvecklingen och en förutsättning för att ortsbornas engagemang i den egna bygdens utveckling ska kunna tas tillvara. Även som bas för kulturlivet spelar samlingslokalerna en viktig roll. Ett aktivt kulturliv betyder också mycket för ortens utvecklingsmöjligheter.

En del samlingslokaler har utvecklats till servicecentrum för bygden. Andra verksamheter har samlokaliseras med eller to m samnyttjat lokaliteterna med de traditionella föreningsverksamheterna. Ornö bygdegård i Stockholms skärgård inrymmer också förskola, distriktssköterska och post. I Fröseke Folkets Hus är stora salen samtidigt gymnastiksal för skolan. Exemplet har inspirerat till efterföljd. Genom boendeservicedelegationen har några pilotprojekt ytterligare kunnat realiseras. Tvärskogs bygdegård har samarbete med skolan om en skolsal och matbespisningen. Ånimskogs bygdegård byggs till för distriktssköterska, hemtjänst och skola.

Många av de grupper som arbetat med sin bygds utveckling inom ramen för landsbygdskampanjen har kommit fram till att en av lösningarna på aktuella problem i bygden är anordnande av en samnyttjad samlingslokalanläggning i föreningsregi.

Bostäder på landsbygden är en annan fråga som diskuterats livligt inom kampanjen. På många mindre orter saknas dels smålägenheter, dels hyresbostäder. I underlaget för statliga bostadslån får vissa gemensamhetslokaler ingå. I städerna byggs ofta stora områden samtidigt. Det kan bli rejäla närlokaler. På landsbygden byggs ofta små projekt med ett fåtal lägenheter, som inte ger underlag för några närlokaler att tala om. Bygdegården eller det lilla Folkets Hus får då fylla även denna funktion.

När man utvecklar närservicen och skapar lokaler för lokala initiativ är det framför allt kvinnor och ungdomar som får arbete. Det underlättar för äldre

och handikappade att bo kvar i sin hembygd på två sätt. De kan få det stöd och den omvårdnad som krävs och de får bo i en levande bygd.

Från regeringens sida har det under kampanjens gång gjorts många uttalanden om vikten av att satsa på landsbygdsutveckling. Detta har skapat stora förväntningar på många håll i vårt land. Det är nu hög tid att gå från ord till handling.

För att genomföra ett samnyttjandeprojekt krävs samarbete mellan flera olika huvudmän, som annars arbetar på olika sätt och med liten erfarenhet av varandras områden.

Upprustning och bygge av samlingslokaler finansieras oftast med hjälp av statligt upprustnings- eller anordningsbidrag till vilka kön idag är lång. Anslagen har inte höjts på flera år medan kostnaderna har stigit kraftigt och ansökningarna lagts på hög. Mellan fem och sju år beräknas det ta att få samlingslokalstöd. Kommuner som vill inrymma t ex barnstugeverksamhet i samlingslokalen kan inte vänta så länge. Resultatet blir att kommunen bygger ett speciellt hus eller låter barnen köa för plats tills de börjar skolan eller föräldrarna ger upp och flyttar.

Det behövs samma sektorsövergripande beslut på riksnivå som redan har börjat växa fram i kommunerna. Det behövs särskilda anslag till samnyttjande av allmänna samlingslokaler på i storleksordning 100 milj kr under en treårsperiod. Stödet bör utformas på samma sätt som samlingslokalstödet. För budgetåret 1989/90 föreslår vi att en beslutsram fastställs till 30 milj kr. Vi beräknar behovet av bidrag till 15 milj kr för budgetåret. Stödet bör fördelas av boverkets samlingslokalsdelegation i samarbete med glesbygdsdelegationen.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

1. att riksdagen beslutar medge att beslut om bidrag för samnyttjandeprojekt under budgetåret 1989/90 får meddelas inom en ram om 30 milj. kr.,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utformande av regler för stödets användning,
3. att riksdagen beslutar att till bidrag till samnyttjandeprojekt för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 15 milj. kr.

Stockholm den 23 januari 1989

Elving Andersson (c)

Stina Gustavsson (c)